

סקר: כמחצית מערביי ישראל לא מכירים בה כמדינה יהודית

כ-29% מהיהודים לא מוכנים שיהיה להם חבר ערבי, רק 44% מהערבים מסכימים שישראל תהיה מדינה עם רוב יהודי - כך עולה ממדד יהודים-ערבים שערך פרופ' סמי סמוחה מאוניברסיטת חיפה. עם זאת, 77% אחוז מערביי ישראל מבהירים: לא נעבור למדינה פלסטינית - אם תקום אחיה ראב"ד

 שלחו להדפסה

 לחצו כאן להגדיל הטקסט

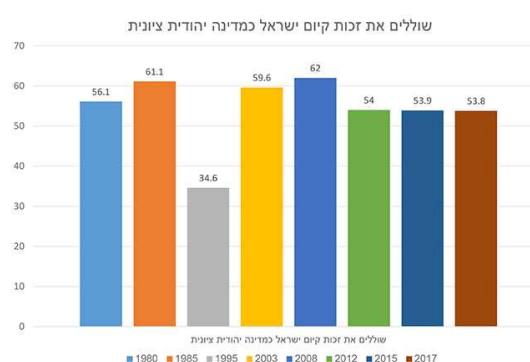
פרופ' סמוחה: "יש החרפה ביחסי יהודים וערבים בישראל"

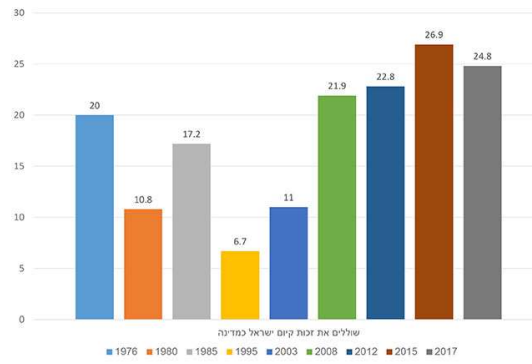
מדד היחסים היהודי-ערבי, שעורכת אוניברסיטת חיפה כבר 41 שנה, מציג הידרדרות ביחסי שני הציבורים בשנתיים האחרונות. בין השאר קובע המדד כי יותר ממחצית הערבים בישראל אינם משלימים עם כך שישראל תהיה מדינה בעלת רוב יהודי ואינם מכירים בה כמדינה יהודית ודמוקרטית.

הפגנת יהודים וערבים בעקבות אירועי אום אל-חיראן (צילום: מוטי קמחי)

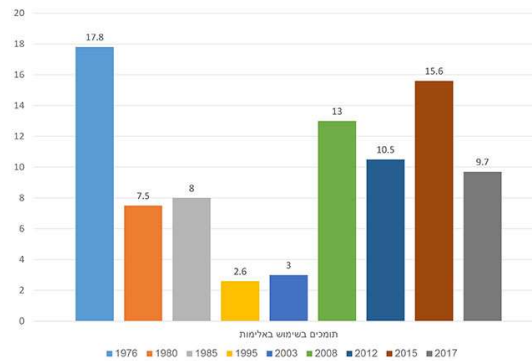
מנגד, בקרב הציבור היהודי נרשמה ירידה בנכונות לגור ליד שכן ערבי, לאפשר לילדים ללמוד בבית הספר יחד עם תלמידים ערבים, להיכנס ליישוב ערבי או להיות כפוף במקום העבודה למנהל ערבי.

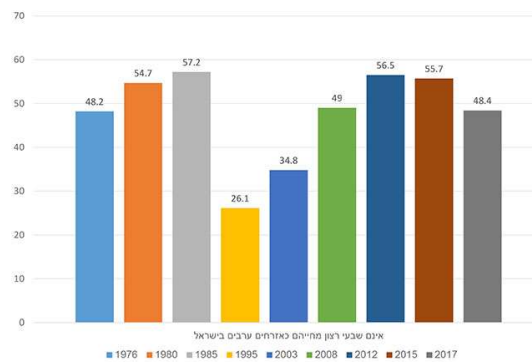
עורך המחקר, פרופ' סמי סמוחה, אמר כי למרות ההחרפה, לא מדובר בשבר ביחסים: "רוב היהודים ורוב הערבים בישראל מאמינים בחברה משותפת. סקרי העמדות מאז 1976 מצביעים על המשך קיומה של תשתית איתנה לדו-קיום ערבי-יהודי בישראל".

מנתוני המדד לשנת 2017 עולה כי חלה הדרדרות בלגיטימיות של היהודים והמדינה בעיני הערבים ולגיטימיות האזרחים הערבים בעיני היהודים. כך למשל, בשנת 2015 הכירו 65.8% מהערבים בזכות הקיום של ישראל לעומת 58.7% בשנת 2017. כמו כן, ההכרה בלגיטימיות של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ירדה מ-53.6% ל-49.1% בשנים אלה והכרה של היותה מדינה השומרת על רוב יהודי פחתה מ-42.7% ל-36.2%.

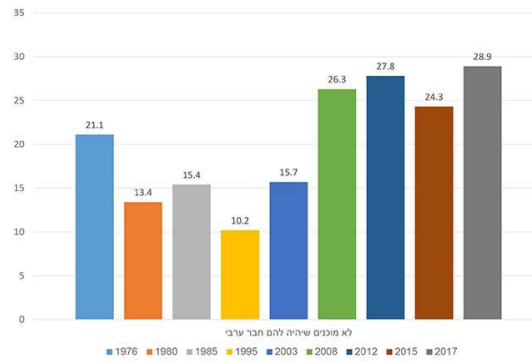
הירידה החדה ביותר התרחשה בשיעור ההשלמה של הערבים עם אופייה של המדינה. בשנת 2015 הסכימו 60.3% עם כך שישראל תהיה מדינה עם רוב יהודי, לעומת 44.6% ב-2017. לפני שנתיים 39% הסכימו עם חוק השבות הנהוג במדינה, לעומת 25.2% כיום. כמו כן, ב-2015 הסכימו 56.2% עם התרבות העברית-ישראלית הייחודית למדינה, לעומת 45.6% ב-2017. 46% בלבד מהערבים בישראל מסכימים כיום כי השבת היא יום המנוחה במדינה לעומת 60.7% לפני שנתיים.

יחד עם זאת, 61.9% מהערבים ב-2017 חושבים שישראל היא מקום טוב לחיות בו (לעומת 64.0% ב-2015). חל אף גידול במספר הערבים שהצהירו כי הם מעדיפים לחיות במדינת ישראל מאשר בכול מדינה אחרת בעולם (60.0% ב-2017 לעומת 58.8% ב-2015). עלייה חלה גם במספר הערבים שקבעו כי אינם מוכנים לעבור למדינה פלסטינית כאשר תקום (77.4% ב-2017 לעומת 72.2% ב-2015).

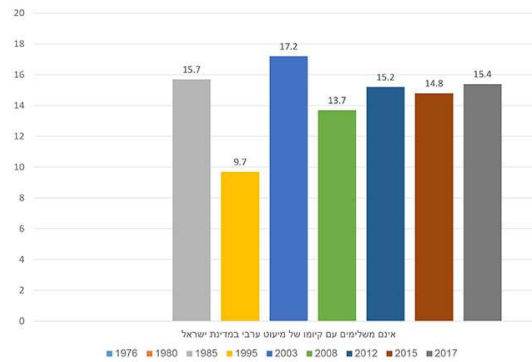
בקרב הציבור היהודי חלה ירידה מקבילה בלגיטימיות של המיעוט הערבי. שיעור היהודים המכירים בזכות הערבים לחיות במדינה כמיעוט בעל זכויות אזרח מלאות ירד מ-79.7% ב-2015 ל-73.8% ב-2017. שיעור המסכימים עם מעמד הערבים כמיעוט בעל זכויות אזרח מלאות במדינה יהודית ודמוקרטית ירד מ-74.9% ל-68.1%, ושיעור היהודים המקבלים את הערבים כחברים מלאים בחברה הישראלית ירד מ-69.5% ל-61.1%. נתון נוסף מראה כי 28.9% מהיהודים לא מוכנים שיהיה להם חבר ערבי לעומת 24.3% ב-2015.

שיעור התומכים בחוק הלאום נותר כשהיה - 67.3%. בפילוח של התומכים נמצא כי רוב מוחלט של הציבור היהודי, חוץ ממיעוט קטן שמשייך עצמו לשמאל, "תומך בחוק לאום חדש שמכפיף את הדמוקרטיה לאופיה היהודי של המדינה ובכך מרע את מעמד המיעוט הערבי".

למרות ההרעה, רוב הציבור היהודי מקבל את הערבים כמיעוט בעל זכויות מלאות וכחלק בלתי-נפרד מהחברה הישראלית. כדוגמה לכך מביא פרופ' סמוחה את העובדה ש-60.7% מהיהודים ב-2017 מסכימים עם החלטת הממשלה מסוף 2015 לבצע תכנית חומש גדולה בהיקף של 10-15 מיליארד שקל לפיתוח המגזר הערבי.

עם זאת, ההשוואה בין 2015 ל-2017 מצביעה על פחות נכונות לחיים משותפים. בשנת 2015 הסכימו 66.0% אחוז מהערבים כי "טוב שהאזרחים הערבים והיהודים יחיו תמיד יחד בישראל", לעומת 63.1% ב-2017. בקרב היהודים חלה ירידה מ-58.9% ב-2015 ל-52.4% בשנת 2017 ביחס לאותה אמירה.

בנוסף חלה ירידה בנכונות של הציבור היהודי לתת לילדים ערבים ללמוד בבתי הספר שילדיהם לומדים בהם - מ-57.5% ב-2015 ל-51.6% ב-2017. לצד זאת חלה עלייה באחוז היהודים המדווחים על הימנעות מכניסה ליישובים ערביים בישראל, מ-59.3% בשנת 2015 ל-63.7% בשנת 2017. לדברי עורך המחקר, הגורם לכך הוא "תערובת של ניכור, פחד והחרמה".

עלייה חלה גם במספר היהודים הדוחים את הרצון בשכנים ערבים, מ-41% בשנת 2015 ל-48% בשנת 2017. כמו כן, חלה עלייה במספר היהודים שמתנגדים לערבים כממונים עליהם בעבודה - מ-29% בשנת 2015 ל-39.8% בשנת 2017.

פרופ' סמי סמוחה (צילום: ניצן דרור, אורי דוידוביץ' ויוגב אטיאס)

"למרות ההרעה בנכונות לשילוב, הנתונים הללו מראים על פתיחות גדולה, הן של הערבים והן של היהודים, לקיום יחסים בחברה הישראלית השסועה לעומק", אמר פרופ' סמוחה. הוא העריך כי הסיבות להרעה נעוצות בפעולות ממשלת הימין לצמצום הדמוקרטיה, אינתיפאדת הצעירים הפלסטינים, העדר משא ומתן בין ישראל והפלסטינים והעדר מודעות, לפי שעה, להשקעות המדינה במגזר הערבי.

"למרות השסע העמוק בין ערבים ליהודים, מגמת ההחרפה בעמדות הערבים לאורך זמן והחרפה בעמדות היהודים בשנים האחרונות, סקרי העמדות מאז 1976 מצביעים על המשך קיומה של תשתית איתנה לדו-קיום ערבי-יהודי בישראל", אמר. "רוב הערבים ורוב היהודים מאמינים בחברה משותפת, מקבלים את המדינה בתחום הקו הירוק כמסגרת שבה יתקיימו היחסים ביניהם, חשים שישראל היא מקום טוב לחיות בו, מחויבים לדמוקרטיה כמנגנון להסדרת היחסים ביניהם ומסכימים ששוויון אזרחי הוא הבסיס לדו-קיום ועד ממלכתי חשוב".

לדבריו, "אף צד איננו רוצה לשבור את הכלים. המיעוט הערבי ממשיך לקשור את גורלו למדינת ישראל ונאבק לשיפור מעמדו בה. אין הוא מנתק את עצמו ממנה ומהרוב היהודי. אין הוא מעדיף הווייה פלסטינית על הווייה ישראלית ולא נסחף להפרות חוק וסדר המוניות. גם ליהודים ולמדינה אין עניין לגרום למשבר עם המיעוט הערבי ומבינים שהוא שונה מהפלסטינים תחת הכיבוש, יישאר תמיד כחלק מאוכלוסיית המדינה ואין מנוס אלא להסתדר איתו", סיכם פרופ' סמוחה.

סקרי המדד השנתי על יחסי ערבים-יהודים בישראל נערכים החל משנת 1976. בסקר הנוכחי, שנערך בחודשים מאי-אוגוסט 2017, השתתפו 700 ערבים ו-700 יהודים המהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה הבוגרת של כל קבוצה.

[חדשות ב-SMS](#) - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: יהודים | ערבים ישראלים | ערבים | חיפה
[חזרה](#)